

Balbir Singh and others v. Punjab Public Service Commission
(I. S. Tiwana, J.)

ਸੈ. ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਅਤੇ ਐਮ. ਆਰ. ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਜੇ. ਜੇ.

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ..

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1989 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ 2784

1 ਜੂਨ 1989

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950- ਕਲਾਮ 14, 226, 227 ਅਤੇ 315— ਉਮੀਦਵਾਰ-
ਹੈਡਮਾਸਟਰ/ਹੈਡਮਿਸਟ੍ਰੈਸ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਚਾਰ
ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ- ਵੱਖ - ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ- ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟਿੰਗ ਲਈ ਅਜਿਹੀ
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ- ਕੀ ਵਿਤਕਰਾ ਹੈ।

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ-14, 1950 ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਇਲਾਜ ਦੀ
ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨਤਾ
ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਟੀਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ
ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾ-ਵੇਸ ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਚੋਣ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ
ਮਾੜਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤਜਰਬਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।
ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲ। ਅਸੀਂ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਕਿ
ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

(ਪਰਾ 3)।

ਆਯੋਜਿਤ, ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਹਰ ਅਭਿਆਸ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ. ਸਾਡੇ ਮਨ ਲਈ, ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ
ਕਾਰਵਾਈ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ
ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਝੱਲਣਾ ਸੀ।

(ਪੈਰਾ 30)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ: -

- A. ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿਟ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ
ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝੇ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 21 ਜਨਵਰੀ 1 ਨੂੰ ਰੱਖੇ
ਗਏ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1989 ਅਤੇ 22 ਜਨਵਰੀ,
1989 ਨੂੰ ਹੈਡਮਾਸਟਰਾਂ ਅਤੇ ਹੈਡ-ਮਿਸਟ੍ਰੈਸ ਪੀਈਐਸ (ਗਜ਼ਟਿਡ ਕਲਾਸ II) ਸਕੂਲ ਕਾਡਰ ਦੇ
ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਭਰਤੀ ਲਈ।
- B. ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- C. ਕਿ ਅਨੁਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- D. ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- E. ਖਰਚੇ ਅਵਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ।

ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ
ਲਿਖਤ ਹੇਠ ਦੌਰਾਨ 'ਉਪਰੋਕਤ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਟੈਸਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

Balbir Singh and others v. Punjab Public Service Commission
(I. S. Tiwana, J.)

ਕੋਈ ਭਰਤੀ ਕਰਨਾ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ .

H. ਐਸ. ਰਿਆੜ, ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਏ.ਜੀ. ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

J U D G M E N T

I. ਐਸ ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.

(1) 1989 ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ: 2784, 5269 ਅਤੇ 5387 ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਦੋ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।

(2) ਹੈੱਡਮਾਸਟਰਾਂ/ਹੈੱਡਮਿਸਟ੍ਰੀਸਾਂ ਦੀਆਂ 200 ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ, 'ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ,' ਨੇ ਆਪਣੀ 27 ਅਗਸਤ, 1988 ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ) ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਮੰਗੇ ਹਨ। ਇਸ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ: -

"ਨਿਰਧਾਰਤ EQS (ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ) ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਕਿਸੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਜਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ **ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।**" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ 5160 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਟੈਸਟ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ। ਟੈਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੈਂਡੀ ਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਤਾਕਤ ਦੇ ਚਾਰ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ।

• ਦੋ ਦਿਨਾਂ, ਭਾਵ, 21 ਅਤੇ 22 ਜਨਵਰੀ, 1989 ਨੂੰ ਦੋ ਸੈਸ਼ਨਾਂ, ਭਾਵ, ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ, ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਓ ਅਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰੋ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਇਸ ਵਿਧੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਬੈਚਾਂ ਜਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਇੱਕ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਹਿਲੇ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪੇਪਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ (ਜੋ) ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਲੇਬਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਬਹਿਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ

Balbir Singh and others v. Punjab Public Service Commission
(I. S. Tiwana, J.)

ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ? ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਖੁੱਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

“ਇਹ ਮੁਦਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰਾਂ ਦੀਆਂ 120 ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ 80 ਹੈੱਡਮਿਸਟ੍ਰੈਸ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਲਗਭਗ 5160 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਸਨ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅੜਚਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਟੈਸਟ ਚਾਰ (4) ਬੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਗਲਤ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਲਈ ਚੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 320(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਟੈਸਟ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਵਿਧੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਇਕੋ ਮਾਪਦੰਡ ਸੀ।

ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਾਪਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਯਕੀਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਯੋਗ ਅਤੇ ਹੋਣਹਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ। ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਸੇ ਸਿਡਰੋਮ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਟੈਸਟ 4 ਬੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਬੈਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਪੇਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਕਿ ਇਸ ਵਿਧੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਬੇਲੋੜਾ ਫਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਝੂਠ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਟੈਸਟ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਸਿਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮੌਜੂਦਾ, ਅਤੇ ਆਮ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪਰਖਣਾ ਸੀ। - ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ. ਭਾਵੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਚਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੇਪਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਸਨ, ਪਰ ਇੱਕ

Balbir Singh and others v. Punjab Public Service Commission
(I. S. Tiwana, J.)

ਇਕਸਾਰ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਪੈਟਰਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ, ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(3) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 315 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਉੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਰਤੀ ਦੀ ਓਵਰਈ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ।

ਰਾਜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਮੌਕਾ। ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਲਝਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਅਚਨਚੇਤ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ **ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।** ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਸੁਚੇਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਹਰੀ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਭਾਵ. ਇਹ, ਸਾਡੇ ਮਨ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਵਸਤੂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਉੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਹਰ ਕਸਰਤ, ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰੀਤ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਜੋ ਵੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਲਾਜ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨਤਾ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਟੀਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਵੀਵਾ **ਫੌਸ** ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਚੋਣ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤਜਰਬਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲ 7। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

(4) ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ: ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ।

Balbir Singh and others v. Punjab Public Service Commission
(I. S. Tiwana, J.)

ਪੀ.ਸੀ.ਜੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

35066/ਐਚ.ਸੀ